

EUROPSKA UNIJA

Odbor regija

Izvješće o praćenju EGTS-a za 2014. g. Provedba strategije Europa 2020:

Sažetak

Sažetak je napisan u Odjelu E2 Glavnog tajništva OR-a na temelju studije „Izvješće o praćenju EGTS-a za 2014. g. – Provedba strategije Europa 2020.“ koju su za Metis GmbH napisali Jürgen Pucher i Stefanie Zöchmann.

Više informacija o Europskoj uniji i Odboru regija možete pronaći na internetu, na: <http://www.europa.eu> i <http://www.cor.europa.eu>.

Potpuna studija „Izvješće o praćenju EGTS-a za 2014. – Provedba strategije Europa 2020” dostupna je na engleskom jeziku na: <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Pages/studies.aspx>

© Europska unija, 2015.

Djelomično umnožavanje materijala dozvoljeno je uz jasno navođenje izvora.

Sažetak

Odbor regija redovito objavljuje izvješće o praćenju razvoja Europskih grupacija za teritorijalnu suradnju (EGTS). U ovom se izvješću analizira najnoviji razvoj događaja iz 2014. i krajem 2013. godine i osigurava pregled trenutnog stanja svih EGTS-ova.

Do kraja 2014. g. uspostavljeno je ukupno 50 EGTS-ova koji uključuju više od 800 nacionalnih, lokalnih i regionalnih vlasti iz 20 različitih država članica. Daljnjih 18 grupacija bilo je u planu.

Provedba na nacionalnoj razini

Izmijenjena Uredba o EGTS-u donesena je 17. prosinca 2013. te se primjenjuje od 22. lipnja 2014. Rok u kojem su je države članice morale provesti bio je 22. lipnja 2014. Tijekom cijele 2014. godine, EGTS-ovi i države članice raspravljali su o provedbi Uredbe¹ i konkretnim točkama nove kohezijske politike koje se odnose na EGTS-e.

Ovaj postupak još je u tijeku. Do današnjeg dana OR je identificirao Španjolsku kraljevsku uredbu br. 23/2015 od 23. siječnja. Nadalje, izmijenjene mađarske i slovačke odredbe stupile su na snagu 20. prosinca 2014. (Mađarska) i 1. ožujka 2015. (Slovačka). U Saveznoj državi Austriji, savezne zemlje Gradišće, Koruška, Salzburg i Tirol izmijenile su svoje zakonodavstvo kako bi ga uskladile s revidiranom uredbom o EGTS-ovima između listopada 2014. i veljače 2015. godine. U Luksemburgu je provedena provjera kako bi se odredilo treba li izmijeniti postojeće zakonodavstvo. Dužnosnici su zaključili da za promjenama nema potrebe.

Ostale države članice EU-a svoje zakonodavstvo nisu izmijenile do kraja ožujka 2015. Moguće je da su utvrdile da nije potrebno izmijeniti postojeće zakonodavstvo.

Europska komisija nije usvojila delegirani akt predviđen člancima 17. i 17.a Uredbe.

¹ Uredba (EU) br. 1302/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1082/2006 o Europskoj grupaciji za teritorijalnu suradnju (EGTS) u vezi s pojašnjenjem, pojednostavljenjem i poboljšanjem osnivanja i funkcioniranja takvih grupacija. Revidirana Uredba o EGTS-u primjenjivat će se od 22. lipnja 2014.

Pregled stanja EGTS-ova

Između kraja 2013. i kraja 2014. godine uspostavljeno je osam EGTS-ova. Četiri nedavno uspostavljena EGTS-a obuhvaćaju područja u Mađarskoj, Slovačkoj, Poljskoj i Švedskoj. Jedna je grupacija uspostavila središnji europski prometni koridor, a Rumunjska je uključena u EGTS *European Common Future Building* (Izgradnja zajedničke europske budućnosti) koji je osnovan 2012. godine, ali bez prethodne obavijesti. Tijela vlasti – posebno ona iz Španjolske i Francuske — bila su uključena u druga četiri nova EGTS-a.

EGTS-ovi osnovani 2014. ili krajem 2013. godine

#	Naziv	Država	Osnovan
1	Torysa EGTC	HU, SK	9. 10. 2013.
2	Svinka EGTC	HU, SK	9. 10. 2013.
3	GETC Alzette Belval	FR, LU	13. 2. 2012.
4	AEuCC Cities of Ceramics, AECT limitada	ES, FR, IT, RO	7. 1. 2014.
5	European Common Future Building EGTC	HU, RO	17. 10. 2012.
6	Central European Transport Corridor EGTC Ltd.	PL, HU, SV	24. 3. 2014.
7	Huesca Pirineos – Hautes Pyrénées (HP-HP)	ES, FR	11. 11. 2014.
8	AECT Faja Pirítica Ibérica	ES, PT:	14. 10. 2014.

U izvješću se također analizira status 41 EGTS-a osnovanog prije listopada 2013. g. i pružaju detaljne informacije o ključnim pokazateljima poput tijela, projekata i članova.

Prema informacijama iz Ministarstva vanjskih poslova Mađarske, EGTS Karst Bodva mogao bi se kombinirati s jednim drugim EGTS-om iz regije i time rasformirati. EGTS Sajó-Rima također je navodno prestao s radom te bi stoga uskoro trebao biti rasformiran.

Ukratko o grupacijama – provedba strategije Europa 2020. i nove kohezijske politike

Godinu 2014. odlikuje činjenica da su sredstva osigurana u okviru programa za razdoblje 2007. – 2013. već dodijeljena dok programi za novo razdoblje još nisu započeli. To se prijelazno razdoblje stoga može smatrati teškim za one EGTS-ove koji ne mogu djelovati isključivo na temelju svojih članarina.

Geografski trendovi ukazuju da se dinamičan razvoj u vezi s Mađarskom nastavio. Osnovane su tri nove grupacije, a namjera ih je dalje proširivati.

U posljednje dvije godine nekoliko je grupacija izvijestilo o uspješnom proširenju ili izložilo konkretne planove za privlačenje novih partnera. Tri EGTS-a proširila su svoje teritorije, a sedam ih konkretno planira proširenje – taj je postupak u tijeku (dva takva plana uključuju i novu državu članicu, Hrvatsku).

U smislu izgradnje partnerstva, bilo je zanimljivih izvješća o EGTS-ima osnovanima u posebne svrhe. Nacionalne udruge gradova s tradicijom keramičke umjetnosti i obrta osnovale su grupaciju pod nazivom AEuCC. Slično tome, iza dva pomorska EGTS-a koje su osnovali francuski i talijanski partneri stoje tijela koja se bave nacionalnim parkovima i zaštitom okoliša. EGTS Grande Région – koji djeluje kao upravljačko tijelo za multilateralne prekogranične programe europske teritorijalne suradnje – neće tu ulogu preuzeti u novom razdoblju (2014. – 2020.), iako će možda biti osnovan novi EGTS.

Redovite članarine bitna su komponenta stabilnosti EGTS-ova proračuna. U ovom trenutku se iznos ukupnog godišnjeg proračuna dobivenog od članarina 50 EGTS-a procjenjuje na oko **12 milijuna EUR**. Bolnica Cerdanya, čiji je proračun daleko najveći, to povećava za oko 20 milijuna EUR, što su njezini godišnji operativni troškovi.

Ukupan iznos svih projekata EU-a koje provode EGTS-ovi, a koji a) su se odvijali tijekom 2014. g., b) su završili 2014. g. ili c) su trenutno u završnoj fazi provedbe iznosi gotovo **60 milijuna eura**. Projekti europske teritorijalne suradnje presudan su izvor dohotka za gotovo sve EGTS-e: godine 2014. ukupno **18 od 49 grupacija** nastavilo je s provedbom projekata iz razdoblja 2007. – 2013.: ukupno **44 projekta** navodno se još provodi.

Oko 27 od 50 EGTS-ova izvijestilo je da ima osoblje, a u većini slučajeva radnike zapošljava izravno EGTS. Na temelju dobivenih brojki može se procijeniti da je do kraja 2014. godine oko **130 osoba** diljem EU-a bilo redovno zaposleno u nekom EGTS-u.

EGTS-ove pripreme za novo razdoblje financiranja 2014. – 2020.

Samo je EGTS *Espacio Portalet* izvijestio da je bio uključen u postupak osnivanja i razvoja Sporazuma o partnerstvu – općeg okvira za sve programe ESIF-a na nacionalnoj razini.

EGTS-ovi su bili uže i aktivnije uključeni u postupak donošenja programa europske teritorijalne suradnje. EGTS-i su se najčešće uključivali sudjelovanjem u programskim odborima ili savjetovanjem; oko trećinu svih EGTS-a koji su odgovorili (11 od 34) bili su uključeni na taj način.

Priprema novih programa mnogim grupacijama predstavlja idealan trenutak za razmatranje svojih strateških temelja: 9 od 34 EGTS-a izjavilo je da u kratkom roku namjerava promijeniti svoj profil ili portfelj.

Sedam od 34 grupacija napomenulo je da se u novom razdoblju namjerava usredotočiti na konkretne investicijske prioritete.

U pogledu njihovog praktičnog sudjelovanja u novom programu, EGTS-ovi se jasno trebaju usmjeriti na upravljanje sredstvima namijenjenima malim projektima ili na slična rješenja za upravljanje manje opsežnim aktivnostima. Ukupno 15 od 34 grupacije prijavile su a) da su zadužene za upravljanje budućim sredstvima za male projekte b) da to namjeravaju učiniti, ili c) da su pokušale odigrati tu ulogu, ali bez uspjeha. Devet od tih 15 grupacija stvarno je zaduženo za buduća sredstva za male projekte.

Što se tiče novih instrumenata – lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice (CLLD), integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU) i zajedničkog akcijskog plana (ZAP) – niti jedan od njih nije primijenjen u programima europske teritorijalne suradnje.

EGTS-ovi u toku

U skladu s našim informacijama, krajem 2014. godine osnivalo se 18 EGTS-a. Osim ESPON-a, nije bilo moguće pronaći nove, još neidentificirane, projekte i ideje. Ovaj EGTS trenutačno djeluje kao jedini korisnik i sadržaj operativnog programa provodi na temelju sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava.

Eurodistrikt Regio Pamina te euroregije Neißة-Nisa i Grand Genève upravo su dodani u odjeljak „EGTS-ovi u pripremi”. U odjeljku „Ideje“ na popis su dodani EGTS Novum, Europska federacija malih otoka (ESIN) i EGTS Saint Martin-Sint Maarten – koji uključuju dvije najudaljenije zemlje i teritorije (*Outermost Countries and Territories, OCT*).